

INFORMACJE RADY I PREZYDENTA GDYNI

Fot. Dawid Linkowski

Wspólnota, która łączy

27 maja 1990 roku po raz pierwszy w III RP wybieraliśmy władze samorządowe. W okresie PRL-u istniały co prawda rady narodowe, nie miały one jednak nic wspólnego z prawdziwym samorządem. Ten został przywrócony właśnie trzydzieści lat temu. Mówimy często o „lekcji samorządności”, którą dobrze odrobiliśmy, z pożytkiem dla Polski. Wiele znamienitych badaczy dziejów współczesnych i socjologów formułuje tezę, że samorząd się w naszym kraju „udał”. Mamy więc co świętować oraz z czego być bardzo dumni.

Gdynia jest wymieniana pośród najlepszych przykładów polskiej samorządności. Nieraz udowadniałaliśmy, że umiemy działać szybko i nowocześnie, a tempo zmian w naszym mieście od 1990 roku śmiało może konkurować z tym przedwojennym, legendarnym. Jesteśmy dumni z tego, co osiągnęliśmy. Nie mam tu na myśli tylko władz samorządowych, choć to pewnie najlepszy moment, by przypomnieć energię, niezłomność i skuteczność Franciszki Cegielskiej, naszej „żelaznej Franki”. W Gdyni

wciąż ją pamiętamy. Jednak samorząd to wspólnota, to my wszyscy, którzy mieszkamy w naszej małej ojczyźnie, to całość dążeń, wysiłków i marzeń, których przez trzydzieści lat było niemało. Samorząd to nasze wspólne sukcesy – te wielkie, o których piszą i mówią media i te drobne, a dla niektórych może ważniejsze, bo rozwiązujące czyjeś problemy i bolączki. Samorząd to w końcu ci, których wybieramy, by kierowali sprawami miasta w naszym imieniu i którym powierzamy prowadzenie jego codziennych i niecodziennych spraw – przede wszystkim radni, potem prezydent i wiceprezydenci, wreszcie urzędnicy. To kierowca trolejbusu czy śmieciarki, nauczyciel, opiekun, pracownik społeczny, pracownik wodociągów. To urbanista, planujący nasze miasto za 30 lat, aktor w teatrze, pracownik muzeum i biblioteki i wielu, wielu innych. To my wszyscy i nasz wspólny wysiłek.

Gdyńskie pomysły stawia się za wzór wielu rozwiązań, które czynią zwykłe życie lepszym i wygodniejszym. Mamy czyste powietrze, plaże i las na wyciągnięcie ręki, wysokiej jakości przestrzenie publiczne, znakomity poziom wydarzeń kulturalnych i sportowych, dobry i ekologiczny transport publiczny. Jesteśmy miastem czystym i zadbanym, pełnym kwiatów. Pamiętamy o naszych seniorach, troszczymy się o najmłodszych, otaczamy wsparciem rodziny. Osoby niepełnosprawne korzystają z wielu udogodnień. Nie mamy już wielkiego domu dziecka i możemy zmniejszać liczbę schronisk dla bezdomnych. Rozpoczęliśmy projekt „KLIMATyczne Centrum”, który zmienia nasze otoczenie w Śródmieściu. Budujemy nowe parki, rewitalizujemy dzielnice. Działamy na rzecz środowiska naturalnego. Nie zapominamy o drogach, rowerach i infrastrukturze. Realizujemy inwestycje i duże projekty społeczne ze środków unijnych. Sprawy urzędowe załatwiamy też w sobotę i to jest standard, nie wyjątek. Biznes w Gdyni prężnie się rozwija. Dbamy o nasze dziedzictwo kulturowe. Mamy świetne szkoły i wspaniałych nauczycieli. I mamy nas samych, mieszkańców Gdyni, zakochanych w swoim mieście i tak bardzo dumnych ze swojego miejsca na ziemi. Bez tej miłości, jakże często okazywanej pracą dla miasta, nie byłibyśmy dzisiaj wśród miast z jednym z najwyższych poziomów życia na świecie. Znamy wyzwania stojące przed Gdynią i wiemy jak im sprostać.

30-lecie samorządu terytorialnego to nie tylko czas podsumowań. Obecna, jakże nowa dla wszystkich sytuacja pokazuje siłę wspólnoty. W bardzo krótkim czasie dostosowaliśmy działanie miasta do zasad społecznej izolacji. Na każdym kroku widzimy moc solidarności i życzliwości. Podziwiamy kreatywność i organizacyjną zdolność niesienia sobie wzajemnej pomocy. To daje siłę i wiarę. W takiej wspólnocie podolamy każdemu wyzwaniu i odniesiemy każdy sukces.

Prezydent Gdyni
Wojciech Szczurek

27 maja 1990 r. - początek polskiego samorządu

30 lat temu, 27 maja 1990 roku, odbyły się wybory samorządowe – pierwsze w pełni demokratyczne wybory w Polsce po 1945 roku. Reforma samorządowa z 1990 r., która wprowadziła samorządowe gminy, uważana jest za jeden z filarów III Rzeczypospolitej i uchodzi za jedną z najbardziej udanych reform ostatniego trzdziestolecia.

Ustawa z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym dała społecznościami lokalnym podstawy do zarządzania częścią spraw publicznych, a gminy otrzymały własne źródła dochodów i możliwość decydowania o wydatkach. Wybory do rad gmin w 1990 zostały zarządzane na dzień 27 maja przez Prezesa Rady Ministrów, **Tadeusza Mazowieckiego**.

Wybierano skład 2383 rad gmin. Radnych

wybirano w 47 997 okręgach wyborczych (47 254 jednomandatowych i 743 wielomandatowych). Wybrano 51 987 radnych.

Wybory 27 maja były pierwszą próbą i testem obywatelskim po upadku komunizmu. Oto wyniki wyborów w kraju:

Frekwencja wyborcza wyniosła 42,27%.
Procentowa ilość głosów oddanych na poszczególne komitety wyborcze:
Komitety Obywatelskie „Solidarność” – ok. 53,1%
lokalne komitety wyborców – 24,7%
Polskie Stronnictwo Ludowe – 4,3%
Socjaldemokracja Rzeczypospolitej Polskiej – 2,7%
Stronnictwo Demokratyczne – 2,1%
Konfederacja Polski Niepodległej – ok. 1%.

Gdynia - Rada Miasta od początku obywatelska

Wyniki pierwszych wyborów do Rady Miasta Gdyni pokazały wielką siłę i poparcie dla Komitetu Obywatelskiego, który uzyskał 46 (na 50) mandatów. Lewicowa Gdynia Inicjatywa Samorządowa uzyskała 2 mandaty, 1 uzyskał przedstawiciel listy Niezrzeszeni Przyjaciele Obłuzi, Oksywa i Babich Dołów, 1 mandat uzyskał też gdyński przedsiębiorca Janusz Leksztóń, startujący z własnego komitetu. Pierwszym Przewodniczącym RM został Jerzy Biedrzycki, a na funkcję Prezydenta Gdyni Rada Miasta wybrała **Franciszkę Cegielską**. Radę Miasta pierwszych kadencji tworzyło 50 radnych. W skład powoływanych przez nią komisji wchodził również członekowie niebędący radnymi (tzw. eksperci) – ok. 70 osób.

W drugiej kadencji (1994-1998) na czele Rady Miasta stanął **Wojciech Szczurek**. Była to w większości nowa Rada. Tworzyło ją 12 dotychczasowych radnych i 38 nowych.

W następnej kadencji RM po raz ostatni wybierała Prezydenta Gdyni i na jego wniosek 4 zastępców i 2 członków zarządu. Prezydentem został dotychczasowy Przewodniczący RM **Wojciech Szczurek**, a na czele Rady stanął wówczas **Stanisław Szwabski**.

Od 2002 r., czyli od IV kadencji, gdyńska Rada pracuje w 28-osobowym składzie. Zmiana zaszła także w komisjach rady. Od tej pory członkami komisji mogli być jedynie radni i nie można było powoływać w skład komisji ekspertów spoza Rady.

Przez 30 lat funkcję radnego sprawowało niemal 200 osób, z czego niektórzy po kilka kadencji. Absolutnym fenomenem gdyńskiego samorządu jest w tym kontekście **Stanisław Szwabski**, radny od 1990 do 2018 r., przewodniczący Rady Miasta przez 16 lat (1998-2014), zaangażowany w życie miasta i regionu. Wśród radnych nadal nie brakuje doświadczonych samorządowców, jak chociażby obecna Przewodnicząca Rady Miasta **Joanna Zielińska**, (radna od roku

1994), ale Rada Miasta patrzy też w przyszłość, a w jej szeregach jest wielu młodych, pełnych pasji ludzi.

Poza swoją bieżącą pracą, uchwaleniem budżetu miasta, podatków, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy, Rada Miasta Gdyni honoruje ważne osoby, firmy i instytucje.

Od 1994 roku przyznaje Medale im. Eugeniusza Kwiatkowskiego „Za wybitne zasługi dla Gdyni”, które są wyrazem szczególnego wyróżnienia i uznania za wkład w rozwój miasta i portu oraz za rozsławianie Gdyni w kraju i na świecie.

Wyrazem skupienia samorządu gdyńskiego na promocji rozwoju gospodarczego miasta było ustanowienie w 1995 r. Nagrody Przewodniczącego Rady Miasta Gdyni „Czas Gdyni” za najlepszą gdyńską inwestycję roku. Przyznawane od tej pory corocznie nagrody są sygnałem, iż władze samorządowe śledzą na bieżąco nowe realizacje inwestycyjne i doceniają inwestorów za ich dokonania. Poprzez nagrody wskazują priorytetowe inwestycje, które wpisują się najlepiej w politykę proinwestycyjną miasta, przyczyniając się do realizacji jego społeczno-gospodarczych zadań. Ważnym aspektem nagród jest także uhonorowanie architektonicznych walorów nagrodzonych inwestycji, wzbogacających wygląd miasta.

Obie nagrody wręczane są corocznie 10 lutego w trakcie uroczystej sesji Rady Miasta Gdyni z okazji rocznicy nadania miastu praw miejskich.

Obecnie od kilku kadencji wybory wygrywa Samorządność **Wojciecha Szczurka**, który w kolejnych wyborach prezydenckich zdobywa poparcie wyborców na poziomie 68-80%, konsekwentnie jedno z najwyższych w kraju.

Na zdjęciach uroczysta sesja Rady Miasta, rok 2013 i obrady w sali Rady Miasta w Urzędzie Miasta, rok 2019 / fot. mat. prasowe UM

Franciszka Cegielska

Fot. Łukasz Głowala

Urodziła się w 1946 roku we Francji, a wychowała w Szczecinie, gdzie w 1970 r. ukończyła Wydział Mechaniczny Politechniki Szczecińskiej. Wykładowca Wyższej Szkoły Morskiej. **Gdynianka z wyboru.**

Dwukrotnie: w maju 1990 r. i w czerwcu 1994 r. w wyniku wyborów samorządowych została radną i prezydentem Gdyni. Należała do rozmaitych gremiów inicjujących i opiniujących akty prawne, które miały na celu umocnienie roli samorządu gminnego; przez dwie kadencje pełniła funkcję wiceprezesa Związku Miast Polskich, od 1993 r. była członkiem Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (zespołu ds. reformy służby zdrowia, zespołu ds. rozwoju regionalnego, zespołu zadaniowego ds. polityki strukturalnej w Polsce). Była orędowniczką szerszego uczestnictwa w życiu społecznym organizacji pozarządowych. Na okres jej prezydentury przypada zacieśnienie więzi między samorządem a organizacjami samorządowymi, które codziennie zmieniają miasto. Ta współpraca pielęgnowana przez jej następcę trwa do dziś.

W latach 1992-94 była delegatką do Rady Europy. W wyniku wyborów samorządowych 11 października 1998 r., w których uzyskała najwyższą liczbę głosów w województwie, została Przewodniczącą Sejmiku Wojewódzkiego. Od marca 1999 r. była Ministrem Zdrowia. W lutym 2000 r. Rada Miasta Gdyni przyznała Jej najwyższe odznaczenie – „Medal imienia Eugeniusza Kwiatkowskiego” – za wybitne zasługi dla Gdyni. We wrześniu 2000 r. Franciszka Cegielska otrzymała Medal Honorowy Związku Miast Polskich.

Miesiąc później odeszła, a jej pożegnanie było manifestacją szacunku i ciepłych uczuć, jakimi darzyli swoją panią prezydent mieszkańcy oraz wielkiego smutku, który zwykle czuje się tylko po odejściu osoby bliskiej.

W rankingach popularności **Franciszka Cegielska** oceniana jako skuteczny menadżer, mówią: *nasze gdyńskie plany na przyszłość można ująć w trzech słowach: samorządność, dobrobyt i zdrowie.*

Wyznaczyła kurs działań dla gdyńskiego samorządu, w którym jakość życia, dialog i zaufanie, dbanie o mieszkańców idą przed wielką polityką. Ten kurs kontynuuje jej następca **Wojciech Szczurek**. Imię **Franciszki Cegielskiej** nosi nagroda przyznawana wybitnym samorządowcom.

Jak zmieniała się Gdynia?

30 lat temu zmieniło się wszystko w zarządzaniu polskimi miastami. Samodzielne administrowanie było nie lada wyzwaniem dla włodarzy miast. Nowo powstałe samorządy musiały zadbać o wszechstronny rozwój. Patrząc na inwestycje i działania infrastrukturalne Gdyni, na zmiany w edukacji, rozwój kultury, obserwując życie gospodarcze i społeczne, można śmiało powiedzieć, że te trzy dekady przyniosły fantastyczne zmiany. Każdego dnia ułatwiają one mieszkańcom codzienne funkcjonowanie.

Specjalne wydanie „Ratusza” poświęcamy prezentacji wybranych działań samorządu i społeczności gdyńskiej na przestrzeni 30 lat.

Obywatelska aktywność

Budowanie samorządowej Gdyni rozpoczynało się właściwie od podstaw. Społecznej aktywności czy tworzenia społeczeństwa obywatelskiego nie da się zaplanować czy „odgórnie” zadekretować. Można jednak stwarzać sprzyjające warunki. Pierwszym krokiem było zachęcanie mieszkańców do tworzenia rad dzielnic, integrujących społeczność lokalną. I tak już w **1993 roku** odbyły się pierwsze wybory do rad dzielnic Dąbrowy, Oksywia i Obłuża. Pierwsze 10-lecie przyniosło ukształtowanie się 22 rad dzielnic. Dziś społeczna praca mieszkańców wskazanych w wyborach powszechnych to **21 rad i ponad 300 radnych**, którzy na co dzień realizują działania na rzecz lokalnych społeczności. Wydarzenia integrujące mieszkańców tj. pikniki, koncerty, zajęcia sportowe, kina pod chmurką oraz wsparcie dla szkół i przedszkoli, to najczęściej podejmowane zadania przez radnych.

Gdyńskie Rady Dzielnic, jako pierwsze w Polsce, otrzymały fundusze w ramach budżetu inwestycyjno-remontowego, który na przestrzeni lat liczyć możemy w dziesiątkach milionów złotych. W bieżącej kadencji to aż **50 000 000 zł**. Rady Dzielnic zaproponowały ponad 200 projektów - dzielnicowo gospodarze najlepiej widzą potrzeby lokalnych społeczności. Pomysły na inwestycje, modernizacje i zmiany w małych ojczyznach gdyńskich, z pewnością przyniosą oczekiwane rozwiązania i podniosą bezpieczeństwo i jakość życia mieszkańców.

Dzielnice to przestrzeń aktywności obywatelskiej, wsłuchującej się w głosy mieszkańców, to tu wspólnie rodzą się pomysły na rozwój i przyszłość naszego miasta.

W latach 90. grupy mieszkańców okazały się bardzo aktywne, co zaowocowało „wysypem” organizacji i stowarzyszeń, liczonych w setki. Samorząd ma w tym zakresie znaczący dorobek. Gdynia, jako pierwszy samorząd w kraju, opracowała i wdrożyła wzorcowy system współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym m.in. system grantów. Działa on już od **1994 roku**. Gdyńskie Centrum Organizacji Pozarządowych działa nieprzerwanie od **1996 roku**, a od **2015 roku** jest prowadzone przez organizację pozarządową, wyłanianą w otwartym konkursie ofert. Przy Prezydencie Miasta Gdyni działa pełnomocnik ds. organizacji pozarządowych oraz Gdyńska Rada Działalności Pożytku Publicznego, która aktualnie jest jednym z kilkunastu kolejalnych organów doradczych, którego członkami są przedstawiciele III sektora. Miasto zleca realizację istotnych zadań publicznych, mających wpływ na poprawę jakości życia w mieście, organizacjom pozarządowym. Z roku na rok ich liczba rośnie, a same organizacje coraz więcej środków na realizację tych zadań pozyskują z innych niż budżet miasta źródeł. Skalę ich działania pokazują kwoty dofinansowania z budżetu miasta - w **1996 roku to 210 000 zł, miniony rok to aż 55 289 000 zł**.

Piaze, drogi i Mercedesy

Początki samorządowej Gdyni to też zaniedbania cywilizacyjne z okresu PRL-u: brak skutecznego systemu oczyszczania

ścieków, a w rezultacie zakaz kąpiei na plażach, nieskanalizowane dzielnice, częsty brak wody w kranach i wiele innych uciążliwości życia codziennego. Skuteczne rozwiązanie tych problemów stało się priorytetem samorządu.

Już początek nowego tysiąclecia przyniósł zmiany, które znacząco wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców. W **roku 1992** zbudowano ujęcie głębinowe, gwarantujące wodę najlepszej jakości.

W **1994 roku**, po 18 latach, plaże i kąpieliska zostały ponownie otwarte. Udało się to dzięki skanalizowaniu południowych dzielnic miasta, regulacji rzeki Kaczej i rozbudowie oczyszczalni „Dębogórze” o część biologiczną.

W **roku 2000** sieć wodociągowa i kanalizacyjna obsługiwała 98% mieszkańców.

Zbudowano i wyremontowano dziesiątki kilometrów dróg.

Komunikacja miejska uznawana była za jedną z najlepszych w kraju. W **1995 roku** kupiono 60 nowoczesnych autobusów marki Mercedes.

Kierunki rozwoju

Gdynia jest miastem młodym i nowoczesnym, rozwijającym się niezwykle dynamicznie. W dużej mierze zawdzięcza to realizowanym inwestycjom, ale i programom społecznym. Minione 30 lat to tysiące zmian, które wpłynęły na rozwój miasta i nasze codzienne funkcjonowanie, głównie w dziedzinie zdrowia i opieki społecznej.

Gdynia od wielu lat realizuje programy profilaktyczne i to dla każdej grupy wiekowej.

Ogromny postęp nastąpił też w polityce społecznej - od **2010 roku** Gdynia nie ma tradycyjnych domów dziecka, gdzie nieraz przebywało nawet ponad 100 dzieci. Opieką nad nimi zajmują się kameralne placówki, w których dzieci mają choć namiastkę rodzinnego domu.

Od początku **lat 90.** Gdynia postawiła na edukację. Już w **1992 roku** przyznano pierwsze stypendia dla najlepszych uczniów i studentów. Zmiany organizacji gdyńskiej edukacji to doskonały przykład tego, że długofalowe działania i ciężka praca otwierają niemal nieograniczone możliwości.

Dumą miasta jest przedsiębiorczość. Widocznym rezultatem jest dobra kondycja gdyńskich firm, bardzo niska stopa bezrobocia, czy niesłabnące zainteresowanie inwestorów. To właśnie w Gdyni w **2006 roku** powstało **Gdyńskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości**, skupiające wszystkie instytucje, których potrzebuje przyszły przedsiębiorca, by rozpocząć działalność.

Właśnie przeżywany czas pandemii, szczególnie trudny dla małych i średnich firm, pokazał ogromną rolę samorządu, który w Gdyni pośpieszył z pomocą, nie czekając na decyzje rządu. Ogłoszony już w połowie marca program zwolnień z opłat i podatków lokalnych dla firm, potem rozwinął się jako „Falochron”, okazał się posunięciem bez precedensu, wskazywanym jako modelowe wsparcie samorządu dla biznesu w skali kraju.

Wojciech Szczurek

Fot. Dawid Linkowski

To gdyńszczyznin w trzecim pokoleniu. Urodzony w 1963 roku. Doktor prawa, ukończył Uniwersytet Gdański. Z zawodu sędzia. W latach 1989-94 pracował w Sądzie Rejonowym w Gdyni w Wydziale Cywilnym, był przewodniczącym tego wydziału.

Od 1998 roku Prezydent Miasta Gdyni.

Aktywność samorządową poprzedzona działalnością obywatelską rozpoczął w 1990 roku, kiedy został radnym Rady Miasta Gdyni. W latach 1991-1998 był Przewodniczącym Rady Miasta Gdyni, równocześnie reprezentował miasto w Sejmiku Samorządowym Województwa Gdańskiego. Inicjator powołania w 2011 roku Metropolitalnego Forum Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów i Starostów NORDA. Wiceprezes zarządu Stowarzyszenia Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot.

Skuteczne zarządzanie, spójna strategia i konsekwencja w działaniu zaowocowała uznaniem z zewnątrz i licznymi nagrodami i wyróżnieniami. Od 2015 roku jest **Kawalerem Orderu Odrodzenia Polski** za wybitne zasługi dla rozwoju samorządu terytorialnego w Polsce oraz za osiągnięcia w podejmowanej z pożytkiem dla kraju pracy zawodowej i działalności społecznej. W 2005 roku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyróżnił go srebrnym medalem **Zasłużony Kulturze Gloria Artis**. Zdobył tytuł **Europejczyka Roku 2010** wraz ze złotą statuetką w kategorii „Gospodarz gminy, miasta, regionu” przyznawaną przez miesięcznik „Monitor Unii Europejskiej”. Za wrażliwą politykę społeczną i sprzyjanie atmosferze dostępności wyróżniony **medalem „Przyjaciel Integracji”**.

Jest laureatem nagrody im. **Andrzeja Bączkowskiego**, nagrody im. **Grzegorza Palki** oraz **Róży Franciszki Cegielskiej** przyznawanych osobom, które stanowią wzór służby publicznej. Jest również laureatem nagrody im. **Grzegorza Palki** przyznawanej osobom, które przyczyniają się do propagowania i ugruntowania idei samorządności. Spośród innych warto wymienić nagrodę **Design Alive Awards 2012** w kategorii Strateg. W konkursie Perły Samorządu „Dziennika Gazety Prawnej” zdobył tytuł „**Włodarza 25-lecia**”.

Od blisko dwóch dekad władza Gdynią, z jednej strony kontynuując kurs, jaki wyznaczyła **Franciszka Cegielska**, z drugiej wzbogacając go o własne wartości i praktyki, takie jak wrażliwa polityka społeczna oraz priorytet dostępności. Gdynia **Wojciech Szczurek** to też miasto z czystym powietrzem, wysoką jakością życia, kвітzące kultura, miasto ludzi szczęśliwych.

Gdynia – lider w pozyskiwaniu unijnych funduszy

Gdynia, realizując swoje inwestycje od lat korzysta ze środków finansowych Unii Europejskiej. Pozyskane w poprzednich okresach programowania wsparcie przeznaczone było na przedsięwzięcia, które do dziś służą mieszkańcom Gdyni i nie tylko. W 1995 roku na pierwszy projekt do przedakcesyjnego programu PHARE Gdynia otrzymała dotację o równoważności 5000 Euro (wtedy ECU). Budowę Trasy Kwiatkowskiego – połączenie północnych dzielnic i gdyńskiego portu z obwodnicą miasto zrealizowało dzięki unijnej dotacji w kwocie 173,4 mln zł. To pierwszy tzw. duży projekt (powyżej 50 mln euro) zaakceptowany przez Komisję Europejską po wstąpieniu naszego kraju do Unii Europejskiej.

Unijne dotacje pomogły stworzyć **Pomorski Park Naukowo-Technologiczny Gdynia** oraz **Centrum Nauki Eksperyment**. Wyzwaniem było również – zakończone sukcesem – lobbowanie na rzecz dofinansowania unijnego zakupu **trolejbusów** czy **budowy kanalizacji deszczowej**.

Utworzono **system zarządzania i sterowania ruchem TRISTAR**, rozbudowano **ulicę Chwarznieńską** czy wydzielono **buspasy w ulicy Kieleckiej** oraz **Morskiej**, co pozwoliło na znaczące usprawnienie ruchu miejskiego i skrócenie czasu przejazdu. Zakupiono **30 autobusów**, w tym 15 zasilanych gazem CNG oraz przebudowano **20 zatok autobusowych**.

Rozbudowano też **sieć ścieżek rowerowych** dodając nowe ich odcinki i parkingi bike&ride.

Nie należy zapominać o **Szkole Muzycznej**, która została rozbudowana i odnowiona. Dziś cieszy się większą liczbą sal do nauczania, nowymi instrumentami oraz dużą salą koncertową i mniejszą organową, z których korzystają nie tylko uczniowie, ale także gdynianie i turyści uczestniczący w licznych koncertach.

Powstało też fantastyczne miejsce – **Gdyńskie Centrum Filmowe** – z kinem studyjnym, galerią, księgarnią, restauracją

oraz szkołą filmową, kolejka na Kamienną Górę i parking podziemny na 200 aut.

Nowe lata pozyskiwania środków unijnych przyniosły kolejne inwestycje.

Od sierpnia 2018 roku w wyremontowanym i rozbudowanym Domu Marynarza Szwedzkiego działa **Konsulat Kultury**.

Zrewitalizowane zostało osiedle pomiędzy ulicami **Zamenhofska** i **Opata Hackiego w Chyloni**, które wzbogaciło się o nowe drogi, miejsca parkingowe, zagospodarowaną przestrzeń wspólną oraz miejsce spotkań i wsparcia w odnowionym budynku biblioteki.

Zakupiono też **55 kolejnych autobusów** i **30 trolejbusów** uzupełniających tabor publiczny.

W trakcie realizacji jest inwestycja dotycząca budowy **węzła integracyjnego przy placu Dworcowym w Chyloni**, przebudowywane i dostosowywane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami są kolejne **zatoeki komunikacji miejskiej** (30 sztuk).

Turystyczna **trasa rowerowa R-10** na obszarze naszego miasta sukcesywnie się wydłuża.

Wszystkie projekty realizowane przy wsparciu funduszy unijnych dostępne są na stronie internetowej:

www.gdynia.pl/projektyeuropejskie

Szkola Muzyczna w trakcie prac i po przebudowie / fot. Michał Kowalski

Gdyńskie Centrum Filmowe budowa i gotowy obiekt / fot. UM Gdynia i Wojciech Jakubowski

Konsulat Kultury w trakcie prac i po ich ukończeniu / fot. Michał Kowalski i Kamil Złoch

Wartość pozyskanego dofinansowania dla projektów w latach 1995-2020 (II kw.) w podziale na kategorie

Jak zmieniała się infrastruktura?

Inwestycje dotyczą każdego obszaru życia. Bez zmian inwestycyjnych nie byłoby choćby: rozwiniętej infrastruktury drogowej, nowoczesnego i ekologicznego taboru komunikacji miejskiej, skutecznej edukacji, zagospodarowania wód opadowych, atrakcyjnych przestrzeni zielonych czy realizacji niezwykłych wydarzeń kulturalnych i sportowych, znanych w Polsce i na świecie.

Inwestycje drogowe

W ciągu 3 dekad wybudowano m.in. **Drogę Gdynską, Węzeł Franciszki Cegielskiej, Estakadę Kwiatkowskiego** na odcinku od ul. Morskiej do Obwodnicy Trójmiasta, **ul. Chwarznięską** – od ronda Gierdziewskiego do domu „Za Falochronem”, rozbudowano ulicę **Janka Wiśniewskiego i ul. Polską**.

Zmodernizowano, zrewitalizowano i przebudowano **kilkaset ulic, chodników, kładek, mostków, parkingów oraz zatok autobusowych**, które dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Na gdyniskich drogach pojawiły się też **buspasy**, które zachęcają mieszkańców do korzystania z transportu zbiorowego. A w 2019 roku na ulicy Chwarznięskiej został uruchomiony pierwszy w Polsce **kontrapas autobusowy**, który błyskawicznie zyskał popularność wśród pasażerów gdyniskich autobusów.

Innowacyjne technologie

Rewolucyjną zmianą, wprowadzoną przez gdyniński samorząd, był Zintegrowany **System Zarządzania Ruchem TRISTAR**, który zrealizowano w latach 2012-2015. Była to największa pod względem funkcjonalnym tego typu inwestycja w Polsce. Realizacja była możliwa, dzięki pozyskaniu, wraz ze współuczestniczącymi w projekcie Gdańskiem i Sopotem, dofinansowania ze środków europejskich w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. TRISTAR m.in. wykorzystuje innowacyjne technologie i pozwala optymalnie zarządzać ruchem miejskim. Przy gdyniskich wiaduktach przystankowych pojawiły się też tablice informacji pasażerskiej, które wyświetlają prognozowane czasy odjazdu trolejbusów i autobusów oraz ważne komunikaty drogowe.

O bezpieczeństwo mieszkańców troszczy się m.in. Straż Miejska korzystając z **Gdyniskiego Centrum Monitoringu** wyposażonego w **141 kamer**.

Rowerowy boom

W atlasie Gdyni z 1998 r. były zaznaczone zaledwie **2 ścieżki rowerowe**. Żadna inna infrastruktura dla jednośladów nie istniała. Teraz gdyńscy rowerzyści mają nie tylko swojego oficera rowerowego. Korzystają z różnorodnej infrastruktury, która powstała w ciągu ostatnich 25 lat. To **115 km** tras

rowerowych, **16** samoobsługowych stacji naprawy rowerów, **9** liczników, **1008** stojaków rowerowych, **50** drogowiskazów, **160** podpórek rowerowych przy sygnalizacjach świetlnych. A wreszcie **15** elektrycznych rowerów cargo dostępnych dla mieszkańców.

Energooszczędne oświetlenie

W 1990 r. na terenie Gdyni było w użytkowaniu ok. **9 500** opraw latarni rtęciowych, które następnie zamieniono na lampy sodowe. Obecnie miasto oświetla ok. **19 300** opraw. Można więc śmiało powiedzieć, że w przeciągu 30 lat oświetlono drugą Gdynię! Warto podkreślić, że jeszcze w tym roku połowa gdyniskich latarni będzie świecić energooszczędnymi oprawami LED.

Aktywnie wśród miejskiej zieleni

Starsi i młodszy gdynianie mają obecnie do dyspozycji **134** obiekty rekreacyjne w postaci placów zabaw, siłowni pod „chmurką”, a nawet psich wybiegów, gdzie można spędzić czas z czworonożnym przyjacielem. Wiele z tych inwestycji powstało właśnie z inicjatywy mieszkańców, którzy dzięki narzędziom Budżetu Obywatelskiego, wnioskują o dzielnicowe miejsca spotkań i integracji. Od początku Budżetu Obywatelskiego zrealizowano już **140 wniosków za 25 mln zł (od 2014)**.

Przez ostatnie dekadę udało się również optymalnie zadbać i rozwinąć zielony potencjał Gdyni. Co roku w mieście wykonywane są nowe nasadzenia drzew, krzewów, bylin i traw ozdobnych. Miasto dba o blisko **50 000** drzew. Utrzymywanych jest **2 563** ławek i przysiadaków oraz **2 829** koszy na odpady. Służby miejskie przez cały rok dbają o czystość setek tysięcy metrów kwadratowych ciągów pieszych, rowerowych i drogowych.

Wodne inwestycje

Gdynia utrzymuje (czyści, naprawia, usuwa awarie) prawie **400 km** miejskiej sieci kanalizacji deszczowej. Wykonuje się m.in. odwodnienia ulic, przebudowy ujść potoków, czyszczy separatory substancji ropopochodnych. Działania te są niezwykle ważne dla zrównoważonego gospodarowania wodami. Monitorowany jest też stan opadów, w tym celu zamontowano 3 energooszczędne deszczomierze, które w razie ulewnych deszczy, sztormów czy nagłych powodzi umożliwią szybką reakcję miejskich służb.

Pierwszy gdyniński woonerf na ul. Abrahama to przestrzeń dedykowana pieszym i rowerzystom. To projekt, który zainicjowali sami mieszkańcy, a liczba głosów oddanych w Budżecie Obywatelskim (blisko 1500) pozwoliła na jego realizację. Ostatecznie kosztował około 3,8 mln złotych, chociaż jego pierwotna wersja zgłoszona do Budżetu Obywatelskiego była szacowana na około 450 tysięcy złotych. / fot. Karolina Szypelt

Wybrane nagrody i wyróżnienia:

2020 - „Innowacyjny Samorząd” / nagroda główna za ogrody deszczowe oraz trzy wyróżnienia: za projekty Utrecht, Creating Automotive Renewal i Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu oraz UrbanLab Gdynia

2019/2020, 2017/2018, 2015/2016 - tytuł polskiego miasta przyszłości w rankingu fDi Magazine z grupy Financial Times

2019 - LivCom Award, trzecie, najlepsze miasto do życia na świecie

2019-2017, 2013 - Lider Edukacji

2019 - certyfikat zgodności z normą ISO 37120 na poziomie platynowym, czyli najwyższym z możliwych

2019 - Medal Przyjaciela Integracji

2018 - Znak Jakości „Przyjazny Urząd 2018”

2108 - „Gmina na 5!”

2017 - Gdynia nagrodzona w trzech kategoriach w konkursie Eco-Miasto / Skuteczna gospodarka odpadami komunalnymi, poprawa efektywności energetycznej budynków i zrównoważona mobilność

2015 - Wojciech Szczurek samorządowcem 25-lecia

2012 - Europejska nagroda dla miast dostępnych „Access City Award”

2012 - Gdyniński samorząd najbardziej przyjazny dla seniorów - nagroda Senatu RP

2011 - Prezydent Gdyni Wojciech Szczurek Europejskim Ręką Roku 2010

2007, 2008 - I miejsce w rankingu miesięcznika Forbes.

2007 - Złota statuetka - „Samorząd Przyjazny Przedsiębiorczości” w kategorii Gmina Miejska.

2007 - I miejsce w badaniu socjologicznym Diagnoza Społeczna 2007, mierzącym jakość życia mieszkańców 19 polskich miast, przeprowadzonym pod kierunkiem prof. Janusza Czaplińskiego

2002 - Nagroda Europy

1998 - Honorowa Plakietka Rady Europy

1996 - Honorowa Flaga Europy

Wszystkie nagrody przyznane Gdyni dostępne na gdynia.pl

Gdynia w planach od 2007 roku

W 2007 roku w Gdyni prace rozpoczęło Biuro Planowania Przestrzennego, które zajmuje się kształtowaniem polityki przestrzennej, ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju przestrzennego miasta. Biuro wykonuje prace studialne i projektowe w tym w zakresie, w szczególności przygotowuje projekty aktów planistycznych uchwalanych przez Radę Miasta Gdyni.

Od czasu powstania Biura, udział procentowy planów miejscowych w stosunku do powierzchni miasta, wzrósł ponad dwukrotnie do 31,45 % (pow. 4249,70 ha). Biorąc pod uwagę, że prawie połowę powierzchni Gdyni stanowią tereny lasów, tereny zamknięte, morskie wody wewnętrzne, pokrycie pozostałej, zurbanizowanej części powierzchni Gdyni uchwalonymi planami wynosi obecnie **57,33 %**. Obecnie prowadzone są prace nad **22 planami miejscowymi**.

Bardzo istotną rolę w opracowywaniu planów miejscowych odgrywają mieszkańcy, którzy coraz liczniej i chętniej angażują się w ten proces. Dzięki ich aktywności miejscy planiści mogą szybciej i trafniej zidentyfikować występujące problemy i oczekiwania lokalnej społeczności co do sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów. Głównym

sy mieszkańców wyrażane przede wszystkim w formie wniosków i uwag są szczegółowo analizowane w celu wypracowania najlepszego rozwiązania.

W roku 2020 Biuro zamierza rozszerzyć zakres partycypacji społecznej poprzez wprowadzenie dodatkowych form konsultacji społecznych, umożliwiając zaangażowanie w proces tworzenia planów jeszcze większej liczbie mieszkańców.

Biuro jest otwarte na wymianę doświadczeń zarówno w kraju jak i za granicą – czynnie bierze udział w pracach Komisji Planowania Miast Związku Miast Bałtyckich, której Miasto Gdynia przewodniczy.

Wszelkie informacje dotyczące dokumentów planistycznych – obowiązujących i w trakcie sporządzania znajdują się na stronie <https://www.gdynia.pl/bip/plany>.

Gdynia Moje Miasto.

Dobre miejsce do życia 1990-2020

od 1995 r.

korzystamy ze środków europejskich

Efekt:

373 projekty europejskie z dofinansowaniem ponad 2,7 mld zł
1,5 mld zł na cele drogowe i transportowe
- 48 projektów

Mamy **czyste powietrze**

Mamy imprezy sportowe o randze **mistrzostw świata**

Mamy **41.350 firm**

Miasto projektujemy dla **wszystkich**

Nie mamy już dużych domów dziecka

od 2008 r.

szczepimy wszystkie dziewczynki przeciw wirusowi HPV

od 2019 r.

ZSO nr 8 na Wiclinie jest jedyną w naszej części Europy Flagową Szkołą Microsoftu

Miasto zaprojektowane na miarę potrzeb

117 km dróg w strefach ograniczonej prędkości

50 tysięcy drzew

2500 ławek ulicznych

19.300 latarni ulicznych

134 miejsca rekreacji i zabawy „pod chmurką”

115 km tras i szlaków rowerowych

143 kamery monitoringu miejskiego

1990

1996
Flaga Rady Europy

1998
Honorowa Plakieta Rady Europy

2002
Nagroda Europy.
Najwyższe wyróżnienie Rady Europy

Nagroda Komisji Europejskiej
RegioStars 2014
za ekologiczny system transportu trolejbusowego

Działamy lokalnie

140 zrealizowanych projektów
Budżetu Obywatelskiego za 25 mln zł (od 2014)

50 mln zł na projekty dzielnicowe (2018-2022)

Od 1996 działa **Gdyńskie Centrum Organizacji Pozarządowych**, jest ich ponad 700

Komunikacja miejska – wzór dla innych

Tylko w 2019 r. na drogi wyjechało
67 nowych pojazdów

27% pojazdów komunikacji miejskiej
ma **mniej niż 3 lata**

72% ze 105 trolejbusów **posiada baterie**

prawie połowa autobusów spełnia rygorystyczne
normy emisji spalin EURO 6

100% pojazdów jest niskopodłogowa

Najczystsze powietrze w kraju

zero emisji CO₂
na 18 liniach trolejbusowych

1414 zlikwidowanych pieców
na paliwo stałe (od 2000 r.)

2,5 mln zł na dotacje
ekologiczne (2012-2020)

Trzykrotny tytuł Polskiego Miasta
Przyszłości 2015/2016, 2017/2018,
2019/2020 w rankingu FDI Magazine
z grupy Financial Times

Livcom Award 2019.
Trzecie najlepsze miasto
do życia na świecie

Certyfikat Platynowy
- Usługi miejskie
i jakość życia

2020

Kultura i sport naszą wizytówką

376.000 - rekord frekwencji na wydarzeniach kulturalnych (2018 r.)

750.000 - rekord frekwencji na wydarzeniach sportowych (2019 r.)

100% imprez miejskich uwzględnia potrzeby osób z niepełnosprawnościami

100 boisk i przyszłolnych placów zabaw

Gdynia miasto przedsiębiorczych ludzi

Dobra kondycja gdyńskiej gospodarki to przede wszystkim efekt sukcesu lokalnych przedsiębiorców i skutecznych działań ukierunkowanych na pozyskiwanie inwestorów. Miasto od dawna aktywnie i w zaplanowany sposób wspiera przedsiębiorczość – począwszy od działań skierowanych do najmłodszych mieszkańców Gdyni (projekt Junior Biznes, Gdynia Business Week), a skończywszy na projektach, w których swoich sił mogą spróbować wszyscy chętni jak np. realizowany od 18 lat konkurs Gdyniński Biznesplan.

W trosce o komfortową i kompleksową obsługę przedsiębiorców powołano **Gdynińskie Centrum Wpierania Przedsiębiorczości** – miejsce, w którym można uzyskać bezpłatną merytoryczną pomoc związaną z różnymi aspektami prowadzenia własnego biznesu. Oprócz podstawowych usług związanych z ewidencją działalności gospodarczej, w tym wsparcia naszych partnerów – ZUS i KAS, przedsiębiorcy mogą skorzystać z szeroko pojętego doradztwa (m.in. prawnego, biznesowego, finansowego, podatkowego) oraz wziąć udział w różnego rodzaju szkoleniach i spotkaniach, których tematyka jest dostosowywana do ich bieżących potrzeb (np. Platforma Mikroprzedsiębiorczości Klucz, Sukces na Szpilkach). Działania te wspiera dodatkowo platforma informacyjna www.gdyniaprzedsiębiorcza.pl oraz profil na FB [@gdyniaprzedsiębiorcza](https://www.facebook.com/gdyniaprzedsiębiorcza).

Oferta wsparcia przez samorząd, w zależności od grupy, do której jest kierowana, jest zindywidualizowana: młode mamy na urlopie macierzyńskim/wychowawczym (Gdyniński BiznesMAM), przedsiębiorcy działający w branży kreatywnej (Gdynia Kreatywna – od pomysłu do biznesu), twórcy rękodziela (Twórczy Biznes), firmy rodzinne (Lokalne Centrum Kompetencji Rozwoju Firm Rodzinnych oraz Gdynińska Firma Rodzinna), kupcy (strategia podniesienia atrakcyjności Zespołu Miejskich Hal Targowych), bezrobotni i ubodzy pracujący (projekt „System wsparcia zatrudnienia dla miasta Gdyni i obszaru ZIT – etap I” i „30+ na start”), osoby z niepełnosprawnością (dofinansowania ze środków PFRON).

Szczególne miejsce zajmują także aktywności podejmowane w zakresie wsparcia systemu poradnictwa zawodowego i aktywizacji zawodowej tj. wieloletni projekt

Pomorskie Miasteczko Zawodów oraz zadania w ramach **Zespołu ds. Rozwoju Zawodowego**.

Wszystkie powyższe działania są wynikiem wdrażania działań rekomendowanych w **Gdynińskim Programie Wspierania Przedsiębiorczości**, odpowiadają na rzeczywiste potrzeby przedsiębiorców, a większość z nich realizowana jest przy współpracy gdyńskich przedsiębiorców i instytucji.

Gdynia podejmuje także działania na rzecz przyciągania i rozwoju inwestycji, w tym zagranicznych. Międzynarodową promocją gospodarczą miasta oraz wspieraniem przedsięwzięć inwestycyjnych na terenie Gdyni zajmuje się dedykowany takim działaniom zespół Referatu Rozwoju i Obsługi Inwestora w Wydziale Polityki Gospodarczej.

Także w obliczu kryzysu gospodarczego wywołanego pandemią Gdynia błyskawicznie podjęła zdecydowane działania – uruchamiając program gdyńskiego Falochronu dedykowanego konkretnym grupom społecznym i zawodowym, w tym przedsiębiorcom. Kolejnym działaniem, które znacząco pomoże w postawieniu lokalnej gospodarki na nogi i minimalizacji negatywnych skutków pandemii jest powołanie **Rady Ekonomiczno-Społecznej Zespołu Tematycznego UrbanLab Gdynia ds. adaptacji do życia po pandemii**. Razem z samorządem członkowie – wybitni przedstawiciele świata nauki, biznesu oraz organizacji pozarządowych – będą wypracowywać konkretne rozwiązania i przygotowywać innowacyjne narzędzia odpowiadające na indywidualne potrzeby całych branż i konkretnych przedsiębiorców. To także wymiana praktycznej wiedzy dotyczącej kryzysów ekonomicznych.

PPNT Gdynia to miejsce dla aktywnych innowatorów. Pomorski Park Naukowo-Technologiczny Gdynia powstał w 2001 roku. Aktualnie w PPNT Gdynia mieści się blisko 250 firm, przede wszystkim z branży teleinformatycznej, ochrony środowiska, automatyki, robotyki, grafiki i wzornictwa przemysłowego.

PPNT Gdynia / fot. Tomasz Kamiński

Bałtycki Port Nowych Technologii (BPNT) to nowatorski projekt wspierający odbudowę i rozwój przemysłu stoczniowego. Stanowi zaplecze dla firm działających na terenach stoczni, oferuje pomoc we wdrażaniu i transferze nowych technologii, nowoczesne laboratoria badawcze, przestrzenie biurowe oraz sale konferencyjne.

BPNT / fot. mat. prasowe BPNT

Innowacje powstają z mieszkańcami

Kluczem do rozwoju miasta jest oddawanie mieszkańcom i mieszkańcom realnej przestrzeni do współdecydowania, działania, aktywnego rozwiązywania problemów w lokalnych wspólnotach oraz dokonywanie zmian w przestrzeni miasta, w odpowiedzi na potrzeby społeczności.

Od blisko dekady w Gdyni rozwijany jest budżet obywatelski. Mieszkańcy w ramach tego procesu przygotowali około **1000** projektów na zmiany najbliższego otoczenia. Blisko **300** z nich, opiewających łączną kwotę ponad **25 milionów zł**, zostało przez mieszkańców wybranych i jest realizowane.

We współpracy z mieszkańcami powstawały także rozwiązania w przestrzeni miejskiej m.in. założenia do przebudowy ulicy Starowiejskiej, Parku Centralnego, organizacji ruchu na Karwinach/Małym Kacku, Dąbrowie i Grabówku. W roku 2020 Gdynia – jako pierwsze miasto w Polsce – uruchomiła inspirowaną hiszpańskimi rozwiązaniami Barcelony i Madrytu, internetową platformę do dialogu z mieszkańcami.

Intensywnie współtworzone z mieszkańcami są także przestrzenie społeczne. Pierwsza była Wymiennikownia, która 7 lat temu powstała we współpracy z młodzieżą i do dziś jest przez nią rozwijana. Na podstawie tych doświadczeń uruchomiono i rozwijana jest w różnych miejscach Gdyni sieć Domów Sąsiedzkich Przystań, która ma już wśród sąsiadów swoją renomę.

Gdyniński samorząd, jako jedno z dwóch polskich miast, uruchomił także miejskie

laboratorium. Zarówno w UrbanLab Gdynia (w ramach Programu Kompetencji Miejskich i programie Pomysł na Miasto), jak i w kolejnej edycji Inkubatora Innowacji Społecznych mieszkańcy działają jako liderzy zmian w i innowatorzy miejski. Na różne sposoby poszukują nowatorskich rozwiązań na wyzwania stojące przed miastami.

Procesem zmieniającym miasto jest także rewitalizacja dzielnic Babie Doły, Oksywie, Witomino, Chylonia (Meksyk, Zamenhofa - Opata Hackiego), Leszczynki (Pekin). Gminny Program Rewitalizacji na lata 2017-2026 oraz pozyskane przez miasto dofinansowanie unijne o wartości przekraczającej 100 mln zł wyzwoliły spektakularne przemiany w wymiarze inwestycyjnym i społecznym. Poza realizacją inwestycji rozwijana jest także sieć placówek wsparcia dziennego oraz oferta aktywizacji społeczno-zawodowej.

W poszukiwaniu inspiracji i rozwiązań dostosowanych do potrzeb mieszkańców Gdynia działa także w sieciach międzynarodowych: Globalnej Sieci Miast Przyjaznych Wiekowi Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) oraz w Międzynarodowej Sieci Miast Uczących Się UNESCO.

Podobszar rewitalizacji położony przy ulicach Opata Hackiego i Zamenhofa zajmuje ok. 10,5 ha, co stanowi ok. 3 proc. powierzchni Chyloni. Mieszka tu ok. 1950 osób, czyli ok. 9 proc. populacji dzielnicy. To oznacza, że osiedle ZOH jest najgęściej zaludnionym spośród sześciu gdyńskich obszarów rewitalizacji / fot. Aleksander Trafas

Komunikacja miejska – wzór dla innych

Prawdziwą dumą Gdyni jest sprawnie działająca komunikacja miejska, w której przyjęte rozwiązania stały się inspiracją dla innych polskich miast. W 1992 r. oddzielono w niej działalność organizatorską od wykonawstwa przewozów, powołując Zarząd Komunikacji Miejskiej w Gdyni – jednostkę wyspecjalizowaną w zaawansowanym planowaniu oferty przewozowej. W działalności przewozowej funkcjonują operatorzy komunalni i prywatni.

ZKM w Gdyni jest jednym z najdłuższych funkcjonujących organizatorów komunikacji miejskiej w kraju. Od początku swojego istnienia w tworzenie oferty przewozowej włącza mieszkańców. Decyzje odnośnie kształtu sieci połączeń, rozwoju komunikacji trolejbusowej czy też wyposażenia pojazdów, są podejmowane na podstawie analizy wyników cyklicznie (co 2 lata) prowadzonych badań preferencji i zachowań komunikacyjnych.

Charakterystyczną cechą gdyńskiej komunikacji miejskiej jest występowanie w strukturze jej organizatora **Wydziału Nadzoru i Regulacji Ruchu**, a w jego ramach – pionu Centrali Ruchu, który prowadzi planową, stałą kontrolę jakości usług, w tym stanu techniczno-estetycznego taboru.

Perełką gdyńskiej komunikacji miejskiej są trolejbusy. W dobie fascynacji elektrobusesami – zarówno w Polsce, jak i w całej Europie – dysponowanie pojazdami, których baterie mogą być podczas jazdy ładowane z wybudowanych już wcześniej odcinków sieci trakcyjnej – zapewnia Gdyni ogromną przewagę nad innymi miastami, dopiero rozpoczynającymi dyskusję nad sposobem ładowania baterii elektrobusesów. Warto wspomnieć, że o pozostawieniu w Gdyni trolejbusów, w połowie lat 90. zdecydowali sami mieszkańcy, wypowiadając się na ten temat w badaniach marketingowych. W roku 1990 funkcjonowało 6 linii trolejbusowych, a w 2020 jest już ich 18, w tym 2 sezonowe.

W roku 2012 z czynnej służby został wycofany ostatni średniopodłogowy trolejbus marki Jelcz. To moment, gdy w mieście są już tylko pojazdy „niskopodłogowe”. Jedynym wyjątkiem od tej reguły jest linia zabytkowa. Wraz z wycofaniem ostatniego Jelcza, kończy się pewien etap w funkcjonowaniu komunikacji miejskiej w Gdyni.

Wymianę taboru wysokopodłogowego na niskopodłogowy rozpoczęto w roku 1995. W roku 2012 w czynnej służbie w Gdyni jeździ 328 pojazdów niskopodłogowych.

W 2013 roku w Genewie, podczas 60. Kongresu Transportu Publicznego UITP, Międzynarodowa Unia Transportu Publicznego, przyznała Gdyni **nagrodę za najwyższy w Europie Środkowo-Wschodniej standard obsługi klienta w komunikacji miejskiej**. Nagroda to wyraz wysokiej oceny działań, jakie podjęto w mieście w okresie

20 lat po rozpoczęciu transformacji ustrojowej. Gdynia, jako jedno z pierwszych miast, zmieniła system organizacji, zarządzania i rozwoju komunikacji miejskiej. Działania skoncentrowano na pasażerach i ich potrzebach.

W latach 2005-2019 wprowadzono do eksploatacji **68 nowych trolejbusów** zakupionych z dofinansowaniem unijnym, w tym **16 przegubowych**. W 2020 r. dołączy do tego grona **6 nowych „supertrolejbusów”** – łączących w sobie cechy trolejbusów i elektrobusesów, także nabytych z dofinansowaniem ze źródeł zewnętrznych. W 2019 r. pozyskane zostało też rekordowe dofinansowanie do zakupu pierwszych w Gdyni **24 elektrobusesów – 16 standardowych i 8 przegubowych** – wraz z systemem ładowania, także poprzez specjalne stacje szybkiego ładowania pantografowego.

Sukcesywnie unowocześniane są także autobusy – tylko w 2019 r. wprowadzono do eksploatacji **57 fabrycznie nowych autobusów** spełniających najbardziej rygorystyczne normy czystości spalin EURO VI, wymieniając w ten sposób 1/4 całego taboru autobusowego gdyńskiej komunikacji miejskiej. Zakup 55 z nich został dofinansowany środkami z Unii Europejskiej.

W 1990 r. było 45 linii autobusowych, a w 2020 r. jest ich 81, w tym 5 sezonowych. Tak duży wzrost nastąpił m.in. dzięki ekspansji przestrzennej – zarówno w Gdyni, jak i na obszarach gmin sąsiednich.

Całą sieć komunikacyjną gdyńskiej komunikacji miejskiej w 1990 r. obsługiwało 298 pojazdów (wszystkie wysokopodłogowe), a w 2020 r. jest ich 390. Poza 5 zabytkowymi pojazdami, które są atrakcją turystyczną, wszystkie są niskopodłogowe.

W 2020 r. pasażerowie mają do dyspozycji nie tylko – tak jak w 1990 r. – bilety papierowe, ale także elektroniczne, w tym internetowe i telefoniczne. Oprócz biletów obowiązujących tylko w pojazdach ZKM w Gdyni, dostępne są również bilety metropolitalne, obowiązujące też w pociągach i u pozostałych organizatorów komunikacji zbiorowej w metropolii.

Pasażerowie mogą korzystać z dwóch nowoczesnych biur obsługi klienta.

Pocz. lat 90. XX w. trolejbus Ikarus 280E na ul. 10 Lutego / fot. ze zbiorów prywatnych (autor nieznany)

Rok 1999 / autobusy marki Ikarus 260 w zajezdni przy ul. Platynowej w pierwotnych barwach PKA Sp. z o.o. oraz nowy autobus K 4016 wyprodukowany przez Neoplan Polska / fot. ze zbiorów ZKM Gdynia

Rok 2019 / 30 nowoczesnych trolejbusów wyprodukowanych przez polską firmę Solaris trafia do Gdyni – to przegubowe Trollino 18 i kilkanaście kolejnych Trollino 12 / fot. Paweł Kukla

Rok 2019 / 55 nowoczesnych i ekologicznych autobusów marki MAN trafiało do Gdyni. Wszystkie spełniają najbardziej restrykcyjne unijne normy spalania EURO 6 D, są w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, wyposażone w gniazda USB i oczyszczanie klimatyzowane. / fot. Paweł Kukla

Gdynia wśród miast o najczystszym powietrzu w kraju

W roku 2017 Polski Raport Smogowy opublikował ranking, w którym Gdynia uplasowała się na pierwszym miejscu wśród miast o najniższym stężeniu pyłu drobnego PM₁₀ (czyli pyłu o średnicy ziaren do 10 mikrometrów - µm). Ranking został stworzony na podstawie danych dotyczących zanieczyszczeń powietrza, zebranych w 2016 roku przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Gdynia na przestrzeni lat stała się inicjatorem wielu działań z zakresu efektywności energetycznej stale podejmując wysiłki, które mają za zadanie zarówno wsparcie i upowszechnienie zrównoważonej energetyki, jak również wskazanie Gdyni jako samorządu dobrych praktyk, który może być wzorem dla innych.

Dotacje ekologiczne dla mieszkańców od ponad 20 lat

Rozmowy o smogu nabrały tempa w ostatnich latach, ale to, czym jako miasto możemy się pochwalić, to bardzo wcześniej podjęte działania na rzecz likwidacji pieców na paliwo stałe. Niezwykle ważnym aspektem jest wsparcie mieszkańców, zarówno merytoryczne (poprzez doradztwo, promocję i edukację), jak i finansowe. Od ponad 20 lat samorząd wspiera mieszkańców dotacjami ekologicznymi na zmianę źródła ogrzewania oraz montaż odnawialnych źródeł energii. Od 2012 roku do

kieszeni gdynian trafiło ponad 2,5 mln złotych pochodzących z budżetu gminy

Dodatkowe wsparcie finansowe dla mieszkańców

Dzięki zawiązanemu partnerstwu z przedsiębiorstwami energetycznymi Gdynia oferuje wsparcie finansowe praktycznie z trzech źródeł: Urzędu Miasta, OPEC i spółki PGE Energia Ciepła. Osoba zainteresowana likwidacją pieca z podłączeniem do miejskiej sieci ciepłowniczej może otrzymać dotację zarówno z budżetu miasta, jak i od dostawcy i wytwórcy ciepła sieciowego. Dodatkowo

w latach 2015-2020 udało się przekazać mieszkańcom środki w wysokości ponad pół mln zł pozyskane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

Przygotowani na zmiany klimatyczne

W roku 2019 Prezydent Gdyni we współpracy z Ministrem Środowiska przygotował Plan adaptacji do zmian klimatu Miasta Gdyni do roku 2030 zawierający analizę skutków zachodzących zmian klimatu i określający działania, mające na celu zmniejszenie ich negatywnych konsekwencji.

Gdynia od 30 lat edukacyjna

Gdynia od lat jest synonimem edukacji na najwyższym poziomie. Doskonałe wyniki egzaminacyjne w skali całego kraju, międzynarodowe sukcesy absolwentów i kolejne nagrody dla systemu szkolnictwa w naszym mieście to efekt wieloletniego zaangażowania uczniów i nauczycieli, pracy szkolnych społeczności i priorytetowego traktowania oświaty przez samorząd. W 2019 roku na Gdynia przeznaczyła na ten cel z własnego budżetu 244 miliony złotych, a tylko 292 miliony pochodziły z budżetu państwa.

Historia gdyńskiej edukacji to najlepszy przykład tego, że długofalowe działania i ciężka praca otwierają niemal nieograniczone możliwości. A wcale nie musiało tak być. Lata 90. były dla szkół w całym kraju trudnym momentem. Problemem była przestarzała infrastruktura, budynki wymagające remontu, brak podstawowych pomocy dydaktycznych. Dostępność dla osób z niepełnosprawnościami była równie odległa, co nowoczesny program, odpowiadający potrzebom dynamicznie zmieniającego się świata.

Tymczasem już w 1993 roku w III LO w Gdyni powstała – jako jedna z dwóch pierwszych w Polsce – klasa o profilu matury międzynarodowej – DP IBO. Od ponad 30 lat Gdyńska Trójka jest najlepszym liceum ogólnokształcącym na Pomorzu i jednym z kilku najlepszych w Polsce.

W 2011 roku wszystkie placówki szkolne zostały wyposażone w pracownie informatyczne oraz powstał, pionierski w Polsce, system e-dziennika. Dzięki projektom takim, jak „Zdolni z Pomorza – Gdynia”, czy „Laboratorium Edukacji Przyszłości” uczniowie z Gdyni mogą bez ograniczeń rozwijać swoje talenty.

Nieprzypadkowo właśnie w Gdyni, przy ul. Wiczlińskiej 50 powstała jedyna w tej części Europy szkoła w ramach projektu

Microsoft Flagship School – dziś przez wielu specjalistów uznawana za najnowocześniejszą szkołę w kraju, a nawet na świecie.

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 8 na Chwarznie-Wiclinie / fot. Kamil Złoch

W 2013 roku Gdynia za swoje osiągnięcia została po raz pierwszy nagrodzona tytułem Samorządowego Lidera Edukacji. Dzięki kolejnym sukcesom nasze miasto otrzymało go jeszcze trzykrotnie – w 2017, 2018 i 2019 roku.

Potrzeby rynku pracy to kluczowy czynnik decydujący o wyborze ścieżek rozwoju przez młodzież. Aby wyjść naprzeciw jej potrzebom, Gdynia inwestuje 70 milionów złotych w rozwój szkolnictwa zawodowego. Było to możliwe dzięki pozyskaniu rekordowych w województwie środków unijnych na ten cel.

W trakcie 30 lat gdyńskiej edukacji kierowanej przez samorząd polskie szkoły

były kilkakrotnie reformowane. Powstanie, a potem likwidacja gimnazjów stanowiła wyzwania zarówno dla uczniów, rodziców, jak i samorządu. Mimo bezprecedensowo szybko wprowadzanych w 2017 roku reform, w trosce o komfort i poczucie bezpieczeństwa uczniów zapewniono im możliwość kontynuowania nauki w tych samych miejscach, już w przekształconych szkołach.

Z dynamicznego rozwoju systemu edukacji mogli korzystać już najmłodsi mieszkańcy miasta. W ostatnich latach w gdyńskich placówkach przedszkolnych przybyło aż 1500 miejsc. Wysokiemu poziomowi placówek i komfortowi dzieci służyła nieustannie rozbudowywana infrastruktura oraz projekty rozwoju, takie jak „Gdyńskie turbo przedszkolaki”. W jego ramach poszerza się liczba dostępnych miejsc, dzieci mogą korzystać z szerokiego usług logopedycznych i socjoterapeutycznych, kadra nieustannie podnosi swoje kompetencje, możliwy jest też zakup sprzętu multimedialnego i pomocy dydaktycznych.

Same szkoły służą nie tylko uczniom, lecz są centralnymi punktami na mapie miasta. Od 1999 roku Gdynia realizuje projekt „Szkoły otwarte”, dzięki któremu mieszkańcy w różnym wieku mogą rozwijać swoje pasje i zainteresowania na terenie 22 placówek.

Dla aktywnych seniorów

Gdynia jest pierwszym polskim miastem, które utworzyło w 2005 roku Centrum Aktywności Seniora. Rolą tej jednostki, wpisanej do Gdyńskiego Programu Senioralnego, jest wspieranie aktywności i koordynacja wszelkich działań na rzecz seniorów.

W 2017 roku zainicjowano proces gdyńskiego dialogu międzypokoleniowego prowadzący do stworzenia dla samorządu strategii działań mającej cechy uniwersalności dostosowanej do wszystkich pokoleń mieszkańców. CAS obejmuje zadania o charakterze edukacyjnym, kulturowym, poznawczym, prozdrowotnym, integracyjnym, rozrywkowym i informacyjnym. W ramach CAS funkcjonuje 6 miejskich klubów seniora. Seniorzy mogą też uczęszczać do jednego największych w Polsce Uniwersytetów Trzeciego Wieku, w którego ofercie jest ponad 50 przedmiotów w 10 blokach tematycznych.

Co więcej, gdyńscy seniorzy mogą korzystać z oferty CAS nawet w trakcie pandemii. Uruchomione zostało bowiem Wirtualne Centrum @ktywności Seniora, czyli platforma internetowa, na której publikowane są nagrania wykładów, zajęć i ćwiczeń z programu zajęć GUTW. Z zasobów można korzystać

bezpłatnie, bez rejestracji i bez konieczności wychodzenia z domu. Działania CAS mają także kształtować u osób wchodzących w wiek seniorski nawyk aktywnego spędzania wolnego czasu. Dla osób 55+ realizowane są m.in. wycieczki, wyjścia do kina, teatru, na koncerty, gimnastyka oraz spotkania integracyjne.

Inauguracja zajęć Gdyńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku / rok 2018 / fot. mat. prasowe

Zdrowie i profilaktyka

Programy profilaktyczne od lat skierowane są do gdyńian w różnym wieku. To Gdynia jest jednym z pierwszych samorządów w Polsce, który wprowadził działania zapobiegające rozwojowi raka szyjki macicy poprzez działania edukacyjne i w 2008 r. szczepienia przeciwko wirusowi HPV. Obecnie programem objęte są dziewczynki w wieku 13 i 14 lat.

Od 2013 roku Gdynia realizuje także program, którego celem jest popularyzacja kultury fizycznej oraz zwiększenie bezpieczeństwa podczas uprawiania aktywności fizycznej przez młodych gdyńian. Inne programy to m.in.: przeciwdziałanie problemowi nadwagi i otyłości wśród dzieci oraz młodzieży, działania w obszarze profilaktyki nowotworowej czy rehabilitacja osób starszych.

Gdyńskie Centrum Zdrowia realizuje projekty RPO WP 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego o wartości blisko 6,9 mln złotych w zakresie:

- utworzenia 60 miejsc w żłobkach,

w tym dostosowanych dla dzieci z niepełnosprawnościami;

- wzmocnienia potencjału zawodowego i zdrowotnego osób pracujących na rzecz mieszkańców Gdyni, narażonych na stres, utratę zdrowia, a nawet życia;

- realizacji program profilaktyki cukrzycy typu II.

Gdyńskie Centrum Zdrowia powołano do życia w 2017 r. Zadania to inicjowanie i prowadzenie programów związanych z profilaktyką zdrowotną, wdrażanie prozdrowotnych działań informacyjnych i edukacyjnych oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna w Gdyni to dziś stabilny, unikatowy na skalę kraju system efektywnego wsparcia mieszkańców, charakteryzujący się profesjonalizmem i umiejętnym dopasowywaniem się do ciągle zmieniającej się rzeczywistości i pojawiających się potrzeb mieszkańców Gdyni. Od lat jest jednym z filarów działania gdyńskiego samorządu i obszarem konsekwentnych inwestycji, obejmującym swoim działaniem rocznie ponad 7 tysięcy gdyńian.

W tym roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej obchodził 30-lecie działalności.

Do najbardziej rozpoznawalnych i docenianych inicjatyw należy wdrożenie standardów opieki nad seniorami i osobami z niepełnosprawnościami – m.in. projekt dialog na temat usług opiekuńczych oraz powstanie całej sieci całodobowej i dziennej opieki – ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej, środowiskowych domy samopomocy oraz świetlic opiekuńczych. Innym z przykładów jest rozwój opieki nad dziećmi pozbawionymi wsparcia rodziców – wielokrotnie wyróżniany na forum ogólnopolskim. Innowacyjny system pracy z rodziną znalazł uznanie w postaci nagrody specjalnej pary prezydenckiej RP w 2014 roku. Ponadto unikalny projekt „Utrecht”, wspierający osoby w kryzysie bezdomności, otrzymał nagrodę za najlepszy ogólnopolski projekt socjalny roku 2016. W ostatnich latach opracowano i przeprowadzono wyjątkowy w Gdyni program osłonowy dla całej społeczności Wzgórza Orlicz-Dreszera. W Gdyni możemy poszczycić się szerokim dostępem do specjalistycznego wsparcia, m.in. psychologicznego, dla dzieci i rodzin z syndromem FASD, osób uzależnionych, doświadczających kryzysów psychicznych i uwikłanych w przemoc. Dodatkowo nastąpił dynamiczny rozwój mieszkalnictwa wspieranego dla osób, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować (ponad 30 mieszkań dla ok. 120 osób).

Gdynia kulturalna

Gdynia kulturalna to hasło określające nasze miasto. Nie byłoby nowoczesnej Gdyni, gdyby nie kultura, która od lat buduje lokalną tożsamość, wzmacnia społeczne więzi i dostarcza rozrywki na najwyższym poziomie. Ostatnie lata to wzmocniona praca nad ciekawą ofertą dla mieszkańców, ale również zachęta do aktywnego spędzania czasu w miejscach kultury.

Mieszkańcy i turyści korzystają z nowoczesnych przestrzeni, m. in. **Muzeum Emigracji, Muzeum Miasta Gdyni, Gdynińskiego Centrum Filmowego czy Konsulatu Kultury**. To miejsca, które podobnie jak dwadzieścia filii **Biblioteki Gdynia**, zachęcają do częstego odwiedzania i spędzania w nich wolnego czasu, poprzez udział w licznych projektach, warsztatach czy koncertach. Miejsca warte odwiedzenia to również **Teatr Miejski im. Witolda Gombrowicza, Teatr Muzyczny im. Danuty Baduszkowej czy Teatr Gdynia Główna**.

W wolnym czasie mieszkańcy nie tylko odbierają sztukę, ale sami ją tworzą, dzięki miejskim projektom Halo Kultura i tuBaza, w której pierwsze artystyczne kroki stawiało Stowarzyszenie Traffic Design. Wspierane są także inne inicjatywy fundacji czy stowarzyszeń, np. Muzeum Motoryzacji, a dodatkowo, co roku dzięki konkursowi grantowemu kilkanaście podmiotów organizuje różne wydarzenia z zakresu filmu, teatru, czy sztuk wizualnych. Trudno wyobrazić sobie Gdynię bez festiwali: R@portu, Open'era, Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych i Globalitiki. To wydarzenia cieszące się popularnością wśród gości z całej Polski, podobnie jak wyjątkowa propozycja dla fanów literatury

– Festiwal Miasto Słowa, zakończony galą wręczenia Nagrody Literackiej Gdynia. Z kolei Ladies' Jazz Festival i Gdynia Classica Nova zapraszają koneserów muzyki na wyjątkowe koncerty. Są również inne wydarzenia, które na stałe wpisały się w kalendarz: Cudawianki, Sylwester czy Delfinalia to propozycje na wspólną zabawę w mieście.

Wśród tych wszystkich ważnych miejsc i wydarzeń nie może zabraknąć istotnego elementu – edukacji do kultury. Organizowanie i wspieranie projektów edukacyjnych to sposób na tworzenie wspólnotowości, aby każdy w naszym mieście czuł się dobrze i miał szansę, aby rozwijać swoje zainteresowania, bo kultura to my!

Czas pandemii pokazał jak istotną rolę odgrywa w naszym życiu kultura. W związku z zamknięciem miejskich placówek kulturalnych, Gdynia we współpracy z gdynijskimi instytucjami przygotowała specjalną ofertę kulturalną dostępną online. Pokazy teatralne, koncerty, warsztaty, filmy były dostępne codziennie na profilu FB Gdyni Kulturalnej w ramach akcji pod hasłem „Kultura łączy siły”. W taki sposób Gdynia wspomaga kulturę i jej twórców oraz umożliwia gdynianom i nie tylko, nieograniczony dostęp do świata gdynińskiej kultury.

Open'er Festival - festiwal muzyczny odbywa się w Gdyni od roku 2003 / fot. Karol Stańczak

Festiwal Polskich Filmów Fabularnych odbywa się w Gdyni od roku 1987 / fot. Karol Stańczak

Gdynia sportowa

Przez ostatnie 30 lat Gdynia przeszła sportowe przeobrażenie. Wizytówką stały się przede wszystkim nowoczesne obiekty i wydarzenia, które na stałe wpisały się w kalendarz sportowych imprez o zasięgu ogólnomiastowym.

Chlubą miasta jest **Gdynia Arena** – wielokrotnie nagradzany, nowoczesny obiekt wielofunkcyjny, w którym odbywa się ponad sto imprez rocznie. Pełni funkcję nie tylko hali sportowej – domowej oazy koszykarskiej – ale również sali koncertowej. Tuż obok wznosi się niepowtarzalny na skalę kraju **Narodowy Stadion Rugby**. Gdynińskie Forum Sportu tworzy też **Stadion Miejski** – cztery kąty ekstraklasowej Arki.

To na nim gromadzili się fani futbolu ze wszystkich zakątków globu podczas Mistrzostw Świata FIFA U-20 Polska 2019 czy UEFA EURO U-21 Polska 2017. Biegowy cykl Grand Prix Gdyni w szczytowych momentach przyciągał blisko 30 tys. uczestników rocznie, a Enea IRONMAN 70.3 regularnie gromadzi miłośników triathlonu. Gdynia stała się stolicą biegową, dlatego Mistrzostwa Świata w Półmaratonie 2020 rozegrają się właśnie tutaj.

Sport opanował nie tylko ląd, ale wodę i powietrze. Okazałe żagle rozpościerają się podczas Gdynia Sailing Days, a błękitne niebo wypełniają maszyny w trakcie Gdynia Aerobaltic czy Red Bull Air Race – to tylko kilka z wielu renomowanych imprez, które cyklicznie gościimy.

Nieodłączną częścią rozwoju sportu są inwestycje. Wychodząc naprzeciw mieszkańcom, tylko w ostatnich ośmiu latach wybudowano ponad 30 boisk poliuretanowych i siłowni zewnętrznych, 10 stref parkour i dziewięć boisk do piłki nożnej ze sztuczną nawierzchnią. Na plaży miejskiej powstała zaś profesjonalna baza ratowników z zapleczem sanitarnym.

Ogromnym powodzeniem cieszy się wśród gdynian **„Gdynińskie Poruszenie”** – cykl zajęć w dzielnicach dla każdej grupy wiekowej, kobiet w ciąży i osób niepełnosprawnych. Rokrocznie to blisko 45 tys. uczestników. Każdego roku Gdynia przeznacza też coraz większe środki w zakresie sportowego szkolenia dzieci i młodzieży oraz organizacji zawodów sportowych. Na przestrzeni 30-letniej pracy samorządu zrealizowanych zostało setki projektów, zleconych do wykonania klubom sportowym, uczniowskim klubom sportowym i innym podmiotom działającym na rzecz upowszechniania kultury fizycznej. Gdynia to sport, a sport to Gdynia. To hasło od lat pojawia się na ustach wielu. I z pewnością będzie towarzyszyło w codzienności przez kolejnych co najmniej 30 lat.

Stadion Miejski / fot. mat. prasowe Arka Gdynia

Narodowy Stadion Rugby/ fot. mat. prasowe GCS

Gdynia Arena/ fot. mat. prasowe GCS

„Ratusz”, bezpłatny tygodnik informacyjny Rady i Prezydenta Miasta Gdyni. Wydawca: Referat Relacji z Mediami. Redakcja: al. Marsz. Piłsudskiego 52/54, pokój 202, 58 668 81 26, 58 668 81 28, e-mail: ratusz@gdynia.pl „Ratusz” w nakładzie 28 000 egzemplarzy jest dostarczany w każdy piątek do 160 punktów w Gdyni. Jest również dostępny na stronie internetowej: www.gdynia.pl/Ratusz

Prenumeratę „Ratusza” w wersji elektronicznej można zamówić na stronie: www.gdynia.pl/prenumerata Materiały do bieżącego numeru (w jak najprostszej formie graficznej) przyjmowane są pocztą elektroniczną wyłącznie do piątku poprzedzającego edycję. Uwaga! Rękopisów nie przyjmujemy. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania, redagowania nadesłanych tekstów oraz zmiany ich tytułów, a także zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia ogłoszenia.

Ze względu na brak miejsca prosimy o maksymalne skracanie podziękowań (do 500 znaków). Informujemy też, że nie publikujemy ogłoszeń komercyjnych, podziękowań dla władz miasta, polityków (radnych posłów, i senatorów) oraz szefów jednostek samorządowych, Straży Miejskiej i Policji. Informacje, które przyjmujemy do „Ratusza”, powinny być zwięzłe, aktualne, poprawne językowo, neutralne politycznie i pozbawione komentarzy.

Druk: **Zakłady Graficzne im. J. Czyżewskiego w Tczewie**.

Strona internetowa Urzędu Miasta Gdyni: www.gdynia.pl. Biuletyn Informacji Publicznej: www.gdynia.pl/bip.

GDYNIA
moje miasto

30 LAT SAMORZĄDU W GDYNI

**WYSTAWA
PORTRETÓW #ZGDYNI**

**AUTORSTWA
DOROTY OZY KARECKIEJ
NA SKWERZE KOŚCIUSZKI**

**GDYNIANIE W UTWORZE
ZBIGNIEWA WODECKIEGO**

**NAUCZMY SIĘ
ŻYĆ OBOK SIEBIE**

**DOSTĘPNE NA
GDYNIA.PL**

OD 27 MAJA